

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetés: árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 9 korona
 Belsőre: Negyedévre . . . . . 12 „
 Külföldre: Negyedévre . . . . . 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapo-u. 9. — Telefon 27

Dobiecki

a nemzeti követelések hive.

— július 31.

Dobiecki Sándor, Debrecen város III-ik kerületének szabadelvűpárti országgyűlési képviselője tegnap a Szabadság szerkesztőjéhez Pöstyénből a következő táviratot intézte:

Pöstyén, jul, 30.

Pöstyéni gyógykezelésem közben most olvasták fel előttem a Magyarországból a debreceni határozatot. Sajnálom, hogy az előértekezleten jelen nem lehetvén, nem mondhattam el a mai nehéz helyzetben a tervezetre vonatkozó véleményemet. Testtel-lelékkel a nemzeti óhajok hive levén, kívánom, hogy a rögtönzött határozat ne nevelje válságos helyzetünknek zavarát,

Dobiecki.

Érdemes országgyűlési képviselőnknek ez a távirata, míg egyrészt el nem hallgatja Dobiecki hazafias aggodalmait, másrészt határozott állásfoglalás a kiegyezési törvényben biztosított nemzeti követelések jogosultsága mellett.

Debrecen város III-ik kerületének szabadelvűpárti választó polgárai bizonyára örömmel és megnyugvással fogadják ezt a híradást, bár egy pillanatig sem kételkedhettek abban, hogy Dobiecki Sándor ne óhajtaná épp oly forrón, lelkesen, mint a debreceni szabadelvűpárt, mindazt, ami a nemzetnek a felvetett kérdésben osztatlan, egységes kívánsága.

Legyen már vége!

— jul. 31.

A debreceni szabadelvűpárt határozata a béke olajágát vitte a képviselőház felé.

De azt hiszem azzal most már mindenki tisztában van, hogy a békes megoldás, az egyértelmű kibontakozás ebben a parlamentben az újabb események után lehetetlen.

Az ellenálló ellenzék nem fog engedni. De a többség merevsége viszont kizárja eleve a kölcsönös közeledést.

Nem marad tehát más hátra: ketté kell vágni a csomót. Vagyis minden áron a nemzet ítéletére kell bízni a döntést.

Akár felhatalmazási törvénnyel, akár a nélkül fel kell osztlatni a házat és el kell rendelni az új képviselőválasztásokat.

Kár is lenne titkolni azt a meggyőződésünket, hogy Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök 8-10 nap múlva, de legkésőbb augusztus közepén elrendeli a választásokat.

A nemzet fel fog lélekzeni: Hála Istennek! Ha törvényesen, ha törvénytelenül, csak legyen már vége ennek kilenc hónap óta húzódó áldatlan harcnak.

Legyen már vége! — ez az igazi jelszó. Mert ha még sokáig tartana, sirba döntené ez a halálos veszedelmű állapot az egész magyar nemzetet.

Itt most már felesleges minden vitatkozás. Különösen pedig nevetéses nagyképüsködés kárhóztatni az obstrukciót, reitegni az ex-lexben elrendelt választásoktól, szóval most a végzetes válság döntő pillanataiban másodrendű kérdések miatt aggodalmaskodni.

A nemzet új választást óhajt, hadd fejezhesse ki hatalmas akaratát félre nem érhető, félre nem

magyarázható világossággal, nyíltan és bátran!

Az obstrukciót igenis meg kell törni, az obstrukciót egyszersminorra lehetlenné kell tenni! De ennek ma már csak egyetlen módja van: új választások és ezek révén a nemzeti követelések diadalra juttatása.

A parlamenti többség a cselekvés terére lépett s ez a cselekedet, valamint az új választás megtörheti az obstrukciót. De sem a többség akcióba lépése, sem az új választások soha többé meg nem törhetik a nemzeti követeléseket.

És itt következik majd dicső feladata, magasztos hatása a debreceni szabadelvűpárt határozatának.

E határozat meghozatala után az ország összes szabadelvűpárti választói lidérenyomástól szabadultak meg és a hová elhat (s el foghatni az ország minden kerületébe!) a debreceni szabadelvűpárt hazafiságának tiszta fénye, ott a nemzeti követeléseket minden szabadelvűpárti képviselőjelölt köteles lesz programja alapelveül vallani.

Az új választások eredménye lehet az lesz, hogy a nemzeti követelések tekintetében nem lesznek pártok.

Minden párt egyformán követelni fogja a nemzet törvényadta és természetes jogának érvényesülését.

Akkor aztán ha százezer ördögöt szabadít is reánk az osztrák ellenség, Magyarország erejét, a magyar nemzet igazát a pokol hadai sem vivhatják meg!

Égő tűz.

Jóslat az új pápáról.

A pápaság története oly szorosan összeforrt a katolikus egyházzal, hogy a pápa uralkodása akárhányszor külön fejezetet alkot az egyháztörténetben — mint például IX. Piusé vagy X. Leóé.

Balkányi Antal

fényképezési
 műterme . . .
 PIAC-U. 81.

o o o Specialista o o o
 gyermekek felvételekben

Akár hívő lelkek, akár szkeptikusok a kettő sorsát egymástól teszik függővé s így alig csodálhatjuk, ha — már csak a legendás evangéliumi eredetre való tekintetből is — bizonyos mystikumot keresnek az egyház lelki vezetőinek életében, mely olyan nagyon különbözik minden más földi halandónak az életétől. Mert attól a pillanattól kezdve, mihelyt az új pápa neve kikerül az urnából, a győztes jelölt mintegy bűvös körbe lép, melyet sybillák és próféták jóslatai jelölnek s mely fölött ott lebeg egy felsőbb végzés, egy titkos predestináció. Pápává lenni annyi, mint eszközévé lenni ennek a végzetnek.

Szól egyebek közt a pápaságról egy nevezetes jóslat, melyet nem lesz érdektelen felújítanunk a jelen vatikáni trónváltás alkalmából.

Ez a jóslat a tizenkettedik századból származik és azt mondja, hogy a pápaság Róma bukásáig fog fennállani.

Záradékat egy nagyon hosszú, litániaszerű cimhalmaz alkotja, melyek mind egyike egy-egy pápát jelöl. A sorozat II. Celesztinen kezdődik, aki 1143—1144 volt pápa és több mint száz pápára szól. A jóslatot rendszeresen Szent Malachiának tulajdonítják, ki armagh-i érsek volt Irlandban (†1148). Mások azt állítják, — hogy a konklave alkalmával 1590-ben készült.

Először Wzon Arnold adta ki 1695-ben (Lignum vitae, II. könyv, 40. fejelet).

Mikor e symbolikus jelzéseket utólagosan behelyettesítették a II. Celesztintól következett egyházfők neveivel, rájöttek, hogy azok csakugyan valami jellemzőt tartalmaztak akár személyükre, akár uralkodásuk némely körülményeire. Hogy ez így van, annak bizonyosságára ide csatoljuk VI. Piustól a megfelelő pápák neveit:

Utazó Apostol	VI. Pius.
Ragadozó sas	VII. Pius.
Eb és kigyó	XII. Leo.
Vallásos ember	VIII. Pius.
Etruria fürdőiből	XVI. Gergely.
Keresztből kereszt	IX. Pius.
Egí fény	XIII. Leo.

Ha a pápák során végig megyünk, VI. Piusra esik Peregrinus Apostolicus, mit bécsi útjára és száműzetésére magyaráztak, IX. Piusra pedig Crux de Cruce, keresztből kereszt (Savoyára vonatkozik.) Midőn XIII. Leo pápává választották, megjegyezték, hogy családi címerén egy csillag van, ez is megfelelni látszik a jóslatnak.

De a sorozat tovább is van.

Égő tűz. Elpusztult vallás. Rendíthetetlen hit. Angyali pásztor. Pásztor és hajós. Virágok virága. Félholdból. Nap munkája. Olajfa díszje.

A XIII. Leo után következő pápa tehát égő tűz (ignis ardens) névvel van jelölve és ha tekintetbe vesszük, hogy Rampolla bitoros milyen buzgó és tántorithatatlan védője volt az egyház jogainak, mint pápára bizonyára nem illet lenni rá a fenti elnevezés.

Az érdekes jóslat e szavakkal végződik:

„A szent római egyház utolsó üldözése alkalmával fog székelni a római Péter második, ki a juhokat sok viszontagság közt fogja legeltetni, melyek multával a hétdombu város földulatik és a félelmetes bíró fog itélni népe felett. Amen“

Ha számba vesszük a pápai kormányokat, melyeket a jóslat jelzett, úgy találjuk, hogy e bukás nem messze van.

XIII. Leo után már csak kilenc pápa következik: olajfa díszje (gloria divae) az utolsó pápa lesz.

Sz. y.

KÖZIGAZGATÁS.

Nincs felelősség.

A 16 milliós nagykölesön.

Napokig tartó közgyűlési tárgyalások után tudvalevőleg a város közgyűlése megszavazta a város immár nélkülözhetetlen beruházására, valamint eddigi összes kölesőneinek olcsóbbá convertálására, a tanács által e célra javaslatba hozott 16 milliós kölesönt. A közgyűlési határozat a törvényes rendelkezések értelmében 15 napi közszemlére volt kitéve, melynek határideje tegnap este járt le. A közgyűlési határozat ellen azonban tegnap esti fél 6 óráig a polgármesteri hivatalba egyetlen felelősség sem érkezett s így most már a sok hányódás-vetődésen át vergődött kölesön ügye akadály nélkül kerül a belügyminiszter elé, annak jóváhagyása végett.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt 9 órától déli fél 1 óráig a városházán Kovács József polgármester elnöke alatt r. tanács ülést tartott. Az ülésen a folyó ügyeket intézték el.

× **Ülések a városnál.** A város közigazgatási bizottsága augusztus havi rendes ülését aug. hó 5-én d. u. 3 órakor tartja meg a városházán. Augusztus hó 6-án pedig a város számonkérő széke tartja meg ülését, mely ülésre a város tisztviselő kara augusztus hónap 4-ikén nyújtja be tevékenységi kimutatását Kovács József polgármesterhez. Mindkét ülésen Puky Gyula főispán fog elnökölni, ki ez alkalomra, nyaralását félbeszakítva, Igló-Füredről hozzánk érkezik.

× **A megyei közigazgatási bizottság ülése.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága Puky Gyula főispán elnöke alatt augusztus hónap 10-én reggel 9 órakor tartja meg jövő havi szokott ülését, a vármegyei ház nagytermében. Az ülésen a havi jelentéseken kívül a bizottság az egybegyűlt folyó ügyeket fogja elintézni.

Ágról-ágra.

Sakk-verseny a Bikában.

A Kossuth-ntea legtréfásabb lakói egyike K. bátyánk, ki sokad magával minden délbe a Bika kerek, parlamenti asztala mellett, a közép-

Írók egészségtana.

Idő: Jelen.

I jelenet.

(Egy ellenzéki lap szerkesztőségében.)

Ribier, fiatal főmunkatárs.

Az orvos.

Ribier, orvosért küld.

Az orvos megjön.

Ribier: Kopogtasson meg csak a legalaposabban, orvos ur; figyeljen meg minden legesekélyebbet.

Egy idő óta nem érzem magamat teljesen épnek... Már három órája írok egy cikket; címe „A békekötés.“ Mededdig azonban egy és kétharmad sort irtam... sajátságos ernyedtséget érzek... Ma egész reggel kerestem egy jelzöt és képtelen voltam ráakadni. Megtörtént már önnel is, hogy nem talált meg egy jelzöt? Ah önnel sejtelve nincs, mi az, egy jelzöt meg nem találni.

Az orvos: A mi hivatásunknál nincs szükségünk jelzőkre.

Ribier: Milyen szerencsés ember ön. Minthogy ismeri állapotomat, legyen szives már most megmondani, hogy mi a bajom?

Az orvos: Hm! Az oka minden esetre a szellemi túlerőltetésben keresendő. Milyen korban kezdett ön az irodalommal foglalkozni?

Ribier: Tizenhat éves voltam.

Az orvos: És mennyi idős most?

Ribier: Huszonkilenc. És tudja-e, mit irtam össze ennyi év alatt? Kétszáz-tizenkilenc hirlapi cikket, 18 verset, 3 elbeszélést, eltekintve számos gondolatok és magán levelek halmazától, na meg arról az egy és kétharmad sortól, melyről az imént beszéltem. Nem hallatlan ez uram és emellett mégsem vergődhetem valami nagy hírnévre, két három társaságot kivéve alig ismernek. És emiatt kimerülök, gyötöröm agyamat, apasztom velőmet. Segítség orvos ur segítség ha még késő nem volna!

Az orvos: Még nincs későn.

Engedjen néhány kérdést: hogy állunk étvágy dolgában?

Ribier: Ez ellen nincs panaszom.

Naponta háromszor eszem.

Az orvos: Mit szokott az étkezéshez inni?

Ribier: Gyenge vizesbort.

Az orvos: Egyébb szeszes italt nem fogyaszt?

Ribier: Fekete kávé után fél pohár cognacot!

Az orvos: Ez megjárja és ágyba mikor kerül?

Ribier: Esti 10 órakor és másnap délig föl se kelek.

Az orvos: Tizenegy órai alvás.

Ugy van, ennyire van szüksége mai nap-ság az írónak, ha dolgozik. És mennyi időn át szokott dolgozni?

Ribier: Minden nap egyformán husz percig délután háromnegyed 5 órától 5 óra utáni öt percig.

Az orvos: Ez a beosztás nem is rossz. Fogadni mernék, hogy semmi nemű sportot nem követ: nem viv, nem masz-sziroztatja, magát és nem sokat törődik a hideg vízzel.

Ribier: Nincs idő rá

Az orvos: Dolgozzék naponta kevesebbet néhány percel és vegyen a helyeit alapos zuhany fürdőt.

Ribier: Mégma elkezdem. És hiszi ön hogy ekként megtalálom a jelzömet.

Az orvos: Csodálkoznom kellene, ha ellenkezőleg történnék.

Ribier: Igen ám, kedves ur, csak-hogy itt nem az első legjobb jelzöről van szó. A dolog a következő: Azt akarom kifejezni hogy a kormányfő — a műveltség nem magas fokára jutott és még hozzá durva nyers ember.

Az orvos: Ördögbe... ez nem olyan egyszerű.

Ribier: Elképzelheti, hogy nem mondhatom ilyen rövidesen:

A kabinetfő erőszakos. Ez semmit se mondana, szintelen.

Igy tehát keresek... és egyreke-

van s ismertető jele ennek az asztalnak a lármás politizálás, szokta a kávéját elfogyasztani.

A minap délben egy idegen ur is közzéjük került s csodák-csodája, nem politizáltak, hanem a sakk-művészetről folyt a nagy vita.

— Hát kérem, én fogadok rá, — vágja ki a szót K. bátyánk a sakktudományával kérkedő idegen urnak — hogy az nem is olyan nagy dolog három huzásra mattot adni, én két huzásra is megtudom tenni.

— No azt már magam is szeretném látni — szól az idegen ur.

— Tessék!

Ezzel sakkot hozatnak s leülnek játszani.

X. ur huz. utána másodiknak K. bátyánkra kerül a sor.

Köröttük nagy érdeklődő sereg, K. bátyánk meg nézi-nézi mereven a sakkot egy jó félóraig.

Végre megszólal egy türelmetlen kibiz a háta mögött.

— Huzzad már bátyám!

— Hát mit huzzak? Matt. . . Hiszen nem tudok sakkozni.

A familia fürdőzni megy.

Ha van családajai gond, hát az a kánikulában igazán kétszeres, mert nincs az a familia, hol ilyenkor — nagyrészt divatozásból — ne kísértgetne a fürdőzés ördöge.

Igy volt vele Pista bátyánk is a Péterfia utcán.

Egy nap aztán megsokalta a sok szekatúrát s nagy meglepetésre és öröme a feleségének és két felnőtt leányának kijelenté, hogy

— Nem bánom hát, holnap már elviszlek benneteket fürdőre.

Lett erre bucsuzás, pakkolás.

Másnap tényleg elő állott 2 fiakker.

Egyiken van skatulyák között a szoba-leány, másikon Pista bá foglalt helyet a családdal.

A kocsisok pedig közé vágta a lovaknak s meg sem álltak a — Margit-fürdőig.

— Itt vagyunk. Szálljatok le — szól Pista bá s azzal sarkon fordul s ott hagyta az ámuló bámuló és ájúlkozó familiát. Mint Szent Pál az elárhokot

Hanem az is igaz, hogy utána két hétig — csak a Bikában kapott kosztot.

EGYHAZ és ISKOLA.

Az Abeles-féle elemi és polgári leány iskolában Hatvan utca 23. a jövő tanévre szóló beiratkozások augusztus 1-től kezdődőleg naponta 11—12 ig délután 4—5 óráig fogadtatnak el, miről a t. szülőket ez uton értesíti az igazgatóság.

Kérelem a siketnémákért.

A siketnémákat gyámolító debreceni egyesület most bocsátja ki lelkes hangú gyűjtőívét egyesek, egyletek, testületek és községekhez, alapító, rendes tagok belépéseért és adományért. A gyűjtőív bevezető szövege ez:

Istennek nevében! És felette igen álmélkodnak vala, mondván: Mindeneket jól cselekedett, mind a siketeket hallókká mind pedig a némákat szólókká tette. Biblia.

A Siketnémákat Gyámolító Debreceni Egyesület arra vállalkozott, hogy Debrecenben hajlékot teremtsen a szerencsétlen siketnémák számára, ahol belőlök embereket nevel. E nemes cél kitűzésénél a magyar társadalom tagjainak könyörületesebb érzésére gondolt; hitte és hiszi, hogy a szánalom, mely a sorsverte teremtesek eme legszerencsétlenebbjeinek szemlélésénél önkénytelenül feltámad az ember szívében, egyetlen segélykérő szóra is kész leendő áldozni a humanizmus oltárán.

Embermentésről van szó magyar véreink! Nem oly értelmű embermentésről, hogy a haláltusák keserves kinjai közül ragadjuk ki az oda került áldozatot, hanem oly értelmű embermentésről, hogy a ki Isten képére formálva állati módon él közöttünk: néma, tudatlan és rossz indulatu, annak szót adjunk ajakára, világosságot gyujtsunk sötét értelmében s vad indulatai helyett emberséges érzést csepegtessünk szívébe: szóval valóságos emberré tegyük.

Az embermentésnek ily módját gyakorolják a mi iskolánkban a gyógyító szeretetnek mesterei. Jót cselekszik, aki

azt cselekszi, hogy a némák szóljanak. És mindenki a némák megszólaltatásának jó tettét cselekszi akkor, ha megértvén a mi segélykiáltásunkat, Isten adta földi javainak fölöslegéből szíve szerint részt juttat azok számára, akiknek nemcsak a testük éhezik, de a lelkük is szomjuhozza a tudás és a vallásnak, a hitnek vigasztalását.

Csak egy pillanatra gondolja kiki magát abba a helyzetbe, hogy tudatlanul áll embertársai között s néma, mint a holt kő és ha átérzi e rettenetes helyzetet, nemde önkénytelenül is imádván áldja istenét, hogy neki jobb sors jutott osztályrészeül?

A hála a jobb sorsért arra kényszerít beannunket, hogy akik a teremtésben vesztesek maradtak, azoknak veszteségét tehetségünk mérve szerint pótoljuk.

Istennek nevében, bizalommal és jóreménységgel fordulunk tehát a magyar társadalom emberséges érzésű tagjaihoz és kérve kérjük őket, hogy nekünk kitűzött célunk megvalósításánál segítségünkre lenni kegyeskedjenek.

Egy nagy országrésznek tanutlan siketnémái várják tőlünk a segítséget, ezerekre megy ez országrészben azoknak a száma, akik úgy nőnek fel, mint az utszéli gyom s a helvett hogy hasznos hajtó tagjai lennének a társadalomnak, tudatlanságuknál fogva akárhányszor veszedelembé ejtik embertársaikat.

A legcsekélyebb adományt is hálás köszönettel fogadja egyesületünk és ha iskolánkban megnyílnak a némáknak lezárt ajkai, naponként buzgó imában fogják kérni az Istent: Aldd meg Uram a mi jöltevőinket, áldd meg mindazokat, akik felneveltetésünkhöz az őszinte jó cselekedetek legkisebb mértékével is hozzájárultak.

Debrecen, 1903. augusztus hó. A siketnémákat gyámolító egyesület igazgató tanácsa nevében:

Puky Gyula, főispán, egyesületi elnök.
Rásó Gyula királyi tanácsos alispán, egyesületi alelnök.
Kovács József Debrecen sz. kir. város polgármestere, egyesületi alelnök.
Oláh Károly városi at-

resek . . . és semmi sem jut az eszembe, Poklok kinja ez! . . . On tehát azt hiszi hogy egy zuhany?

Az orvos: Igen, minden bizonynyal. Mint mondtam, elébb egy kis vivás, aztán masszázás, végül zuhany.

Ha akkor sem jut önnek eszébe akkor bizony nemsegíthet az uron senki sem.

II. jelenet.

(Egy fürdőben: Hatalmas vivóterem A háttérben zuhany.)

A vivómester: (rostélylyal a fején, vitórral a keztyüs kezében): Rajta.

Ribier: (Támad.) Talált! Bah semmi jelentőséget! Csak találjon engem ahányszor tetszik . . . De most szurás érzek ám! Annál jobb. (Ujra támad vad csatkiáltásokba tör ki.) Kvart. . . És most teré . . . (Megáll.) Gyorsan: Érzem ébred az ihlet . . . Jön már jön már!

A vivómester: Mi jön?

Ribier: Ej az ördögbe is hát hiszen, gyorsan! tintát vagy irónt . . . egy közönséges irónt.

(A vivó mester elrohan és pillanat mulva róonnal és egy lap tiszta papírral tér vissza.)

Ribier: (letépi kezéről a vivó keztyüt és ir.) Ah már elfeledtem volna nem megvan (ir) a miniszterelnök rémesen erőszakos . . . Nem ez nem hangzik

jól . . . A kabinet fő vakmerően erőszakos. Még ez sem az igazi. Türelem még van remény.

A vivómester: Nem parancsol egy utolsó támadást még!

Ribier: Nem, köszönöm — mára elég. Majd megdörzsöltem magam.

Hozzon nekem, kérem, még egy lap tiszta papírt. Gondolkozva levetkezik végignyutózik a padon, leteríti maga mellett a papírt, elkészíti az irónt és átengedi magát a masszörnek.

A masször: Erősen, vagy gyengéden méltóztatik parancsolni?

Ribier: Erősen . . . természetesen erősen! (A masször munkához fog.) Különösen a csipők táján. Igy jól van (ir) „Hirtelen kezűerőszakos,” nem ez a jelző nagyon együgyű. Csak dolgozzon meg erősen Józseph!

A masször: Talán szives volna uraságod a hátára feküdni.

Ribier: Csakhogy az nem a lepkényelmesebb helyzet az írásra . . . Okvetlenül a hátamra kell feküdnöm?

A masször: Igen, minden oldalán meg kell dolgozni uraságodat, különben nem használ a masszás. (Megvan.) Most tessék használni fordulni úgy . . . Ezeket a mozdulatokat majd meg fogja szokni és akkor magától fordul jobbra-balra, a mint a sorrend kívánja . . . egészen magától, szinte gépiesen:

Ribier: (homlokára üt) Ah. Gépiesen. Nem azt mondta ön, hogy gépiesen? Ember te nem is sejtéd, hogy . . . Ön nem is sejtí, hogy mit tett nekem! Megtalálta a határozatomat, a jelzömet, amelyet oly sokáig hiába kerestem. Igen, ez az: gépiesen! Oh, mily isteni!

Abba hagyja a masszást és leírja a szót gépiesen a papírra.

De valami mintha hiányozna, egy parányi csekélység . . . Teremtő, milyen áldásos néha a véletlen! (Feljegyzí) a masszörhöz) Fogja itt van önnek tizfrank Köszönöm.

A masször: Azt hiszem, egy jéghideg zuhany még jót fog tenni az uraságnak.

Ribier: Igaza van (a zuhany alá áll).

A masször: Készen van?

Ribier: Igen. (Alig indul rá a jéghideg vizáradat, a mikor felkiált) Megvan! megvan! (Mint az eszeveszett ront a papírjához és lázas sietséggel, miközken egész testéről ömlik a víz, ráírja a papírra) A kormányelnök gépiesen erőszakos ember . . . Igen, igen! gépiesen, vagyis: anélkül, hogy tudná, hogy sejténé, mit cselekszik . . . Ezt, ezt akartam én szavakban önteni. Oh csodálatos. Most végre meg van! Ezentul hetenként háromszor ide jövök!

nácsnok, az igazgató tanács tagja. *Konez Akos* vár. t. tanácsnok, egyesületi főjegyző.

A felhíváshoz csatolva van egy gyűjtő-írv, mely szerint az alapszabályok értelmében alapító-tag fizet egyszersmindenkorra legalább 40 koronát, rendes-tag évenként 2 koronát. Erkölesi testületek és egyesek 4000 korona befizetése, vagy 200 korona évi segély biztosítása esetén ágy-alapítók lehetnek. Városok, községek, testületek, ha 10,000 koronát befizetnek, vagy évi 500 koronát biztosítanak, nemcsak ágy-alapítók lehetnek, hanem az egyesület igazgató tanácsába is kijelölhetnek 1 rendes tagot. Ágy-alapítvány alatt egy siketnéma tanuló évi ellátása és tanítása értetik, kit az alapítványtevő ki is jelölhet.

Ezen hozzájárulásokon kívül szívesen fogadtatik bármily összegű egyszersmindenkorra való adomány is.

Miután a siketnéma iskola ez év őszén megnyílik, kérjük a számozott és nyilvántartott gyűjtő-íveket s az esetleg befolyó pénzt Füleky Pál gyógyszerész, egyesületi pénztárnok címére (Debrecen, Péterfia-utca 10. szám) mielőbb beküldeni.

A gyűjtő-ívet a siketnémákat gyámolító debreceni egyesület igazgató tanácsa nevében: Puky Gyula, főispán, egyesületi elnök bocsájtotta ki. Ajánljuk a felhívást a jégszívű emberbarátok kegyébe.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünneppardon d. e. 9—12-ig.

Augusztus 1. Munkás dalestély a Dobosban este fél 8 órakor.

Augusztus 1. Munkás dalestély este a Nagyerdei vígadóban.

Aug. 1. Asztalos ifjak műkedvelő előadása a Margit-fürdőben.

Aug. 2. Petőfi dalkör dalestélye a Nagyerdei vígadóban.

Aug. 2. Debreceni csata emlék ünnepe.

* **Petőfi emléke.** Ma ötvennégy éve, hogy a rövid pályájú utat megtett üstököst utólszor látták fényleni. Ma 54 éve annak, hogy Petőfi a fejéregyházi csataterén eltűnt. Nem látta meghalni senki; csak eltűnt, mint a menyboltról lefutó csillag. És testén fuvó paripák száguldottak által. 54 éve annak, hogy a fejéregyházi csatamező szent helylyé lett, hová zarándokolni jár a nemzet. — Ott porlad, ott pihen Petőfi a turulmadaras nagy emlékoszlop alatt azokkal a névtelen hősökkel együtt, kik szerinte nagyobbak voltak a hadvezéreknél. Nyugodjatok ti hős fiak! Nyugodj te legnagyobb magyar!

* **A cipészkiállítás.** A Debrecenben rendezendő cipészkongresszus és szakkiállítás sorrendjét már végleg megállapította a rendező bizottság. A kiállítás augusztus 15 én délelőtt 11-kor kezdődik és szeptember 5 én déli 12 órakor zárul be. Naponta nyitva lesz reggeli 9 órától este 6 óráig. A megnyitás napján déli 1 órakor lakoma lesz a Bikában, délután 4 órakor pedig kongresszus a testület disz-

termében. Megirtuk már, hogy a fővárosi technológiai iparmúzeum gépkiállításából a cipészipari gépeket a kiállításra ide is elhozzák. E gépek hetenként kétszer a kiállítási pavillonban 10—12 ig és 4—6 óráig működni fognak, mely idő alatt a gépek kezelője magyarázatot fog tartani. A kiállításon részt vesznek a főváros, a szab. kir. városok, ezenkívül sok kisebb város, valamint több nagy és kisközség cipésziparosai. Ezekon kívül az ország minden részéből cipész és bőripari szakcsoportok és szövetkezetek, bõrgyárak és szerszámkészítők. A kiállítási pavillonban külön rajzkiállítás is lesz, hol egyebek között a vándorszaktanfolyamok is részt vesznek. Ilyen szaktanfolyam jelenleg városunkban is van és ott is nagyban készülnek a rajzok a kiállításra. — A kiállított összes tárgyak eladók lesznek, sőt még utánrendeléseket is elfogadnak. A kiállítást előkészítő bizottság nagy tevékenységgel mindent elkövet, hogy a kiállítást minél fényesebbé, sikerültebbé tegye. Tóth Kálmán, az ipartestületnek buzgó elnöke vasárnap beszámol az előkészítő bizottságnak a kiállítás érdekében tett körútjáról. A kiállítás belépti díja 60 fillér lesz.

* **Országos juh, sertés és szarvasmarha vásár nem lesz.** A mezőrendőr kapitányság a következő értesítést adta ki. A ragadós száj és körömfájás miatt az aug. havi országos juh, sertés és szarvasmarha vásár nem lesz megtartva, csakis lóvásár lesz aug. 9, és 10. napján. A betegség a városi V. körzetben az első eseteken kívül újabban fellépett több udvarban, a mi feltétlenül a zárlatfeloldást bizonytalan időre elodázza. Epen ezért e helyen is felhívja a közönséget a mezőrendőr kapitányság, hogy az esetleg beteg és ez idő szerint még be nem jelentett állatokat a hatóságnál okvetlen jelentsék be, mert ha a hatóság más uton jut a baj tudomására, az illető kihágásért büntetve lesz, de másrészt a járvány elterjedését és kiszámíthatatlan időre való elhúzását okozzák ez által. Óvintézkedéseket, felügyeletet a hatóság így nem eszközölhet s a baj időközönként hol itt, hol ott üti fel újabban a fejét, úgy hogy a be nem jelentés miatt a zárlat Debrecenben a legjobb akarattal sem lesz megszüntethető.

* **A szegény gyermek fürdőköltsége.** A szerencsétlen kis Szana Róza édes anyja kíséretében immár elutazott és tegnap megis érkezett a Félix-fürdőbe. A Szabadság szerkesztőségéhez összesen 78 korona 60 fillér folyt be a szegény gyermek fürdőköltségeire. Erről az összegről a következő nyilvános kimutatóst adjuk:

A gyermek anyjának átadtunk	24 kor	— fil.
Két vasuti jegy Félix fürdőig	12 „	10 „
A fürdőigazgatósághoz küldtünk	42 „	50 „

Osszesen: 78 kor 60 fil.

A gyűjtést ugyan lezártuk; azonban ajánljuk a jószívűek figyelmébe a szerencsétlen gyermek súlyos állapotát. Megérdemli a szegény kis teremtés, hogy olvasóink ezentul is megemlékezzenek a szegény Szana Rózáról 1—2 korona kegyes adománnyal, hogy annál tovább

használhassa a fürdő gyógyító vizét. A Félix-fürdő derék bérlője Kernáts János ur nagylelkű jótékonysággal a legnagyobb kedvezményeket nyújtja a kis betegnek.

* **Debrecen második a világon.** Csak-hogy ez nem dicsőség a melynek örvendhetünk, hanem szomorú tünet, a melynek igen mélyreható oka van. Dr. Hollós István, a lipótmezei állami elmeorvóintézet másodorvosa egy füzetecskét adott ki, a melyben vizsgálatainak eredményéről számol be. Ezen eredmény a maga lesújtó valóságában az, hogy sehol a kerek világon nincs annyi paralysis progressivában szenvedő egyén, mint Magyarországon. Itt pedig a legtöbb van Győröt 60, azután Debrecenben 58 százalék. — Budapestén csak 33,13, Pestmegyében pedig csak 35 százalék. De igazán csak akkor foghatjuk fel e számok megdöbbentő jelenségét, ha tudjuk, hogy Párisban a százalék csupán 15. A tudós szerző természetesen nem elégedett meg azzal, hogy a szomorú tényt konstatálja, hanem okát is adja és ezen az okok a magyarság lelki életében rejlenek. Szerinte a lélek egészségi viszonyainak legfőbb törvényébe, a munkának és a pihenésnek egyenlő intenzitású váltakozásába két módon ütközik bele a magyar társadalom életmódja. Az egyike egy illuzórius törekvés: a többnek láttatás illuzórius törekvése. Az illuzórius törekvés nem enged pihenni és csak a valóságos célok azok, a melyekért járó munkában valóban pihenhetünk. A reális cél ugyanis rendszeres munka mellett, ha soha el nem éretik is, napról napra bizonyos mértékig közelebb esik. És ez az, ez a bármily kis eredmény az, a mely sine qua nonja annak, hogy valóban pihenhessünk. Az illuzórius cél hasonlatos a gyalogosnak a végtelenbe eső céljához, a mely felé bármennyit is iparkodik közeledni, tulajdonképp közelebb sohasem jut, ha csak pillanatra a közeledés látszata nem ealja. De mihamar érezzük a végzett fáradtság hiábavalóságát és ez maga is kizárja a valódi pihenéshez szükséges lelki nyugalmat. A második tünet, a sok, cél felé rohanás pedig, minthogy mindegyik cél a maga teljes emberét követeli, szintén nem engedi, hogy az egyén a végzett munka után kellően pihenessen.

Mély jelentőségű szavak ezek, a melyek közállapotaink ziláltságát megdöbbentő valóságukban mutatják be és a melyekből fájdalommal kell meggyőződ-nünk, hogy azok rendezése nagyon, de nagyon nehéz feladat és épen azért fellette sürgős is.

* **A koronázási ösztöndíj.** Debrecen szabad kir. város tanácsa a koronázási emlékűnnep alkalmából létesített alapítvány ipari célra szánt 600 koronás ösztöndíjra az 1903—4 évre pályázatot hirdet. Felhívtnak tehát elsősorban debreceni illetőségű — mindazon szegényebb sorsu egyének, kik az iparterén szerzett ismereteiket, tanulmányaikat tovább fejleszteni óhajtják, hogy ezen ösztöndíj elnyerése iránti kérvényüket okmányokkal

kellőleg felszerelve a polgármesteri hivatalba f. évi augusztus hó 15. d. u. 5 óráig annyival inkább adják be, mert a később érkező kérvények nem fognak tekintetbe vétetni. Debrecen 1903. július 27. A városi tanács.

* **Anyakönyvi kinevezés.** A belügy-miniszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Hajdu vármegyében a felső-józsi anyakönyvi kerületbe Harsányi Béla segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* **Szabadság után.** Mile Pál rendőr fogalmazó 4 heti szabadság után tegnap vette át ismét hivatalát.

* **Az ipartestület rendes havi gyűlése.** Tegnap délután 5 órakor volt az ipar-testület tanácsstermében. Az ülésen Tóth Kálmán elnököl. Az ülés tárgya volt: a különféle szakosztályok választmányi üléseinek jegyzőkönyvei. A jegyzőkönyveket tudomásul vették. Rendes, folyó ügyek elintézése után az ülés 5 órakor véget ért.

* **Telefondíjak zónarendszere.** A telefon díjszabás előnyös megváltoztatásán gondolkodik most — állítólag — a magyar posta és távirat igazgatóság. A városok közötti telefon közlekedés díja eddig ugyanis meglehetősen drága volt, a mi egyúttal akadályozta a telefonozás gyakoribb igénybevételét. Az igazgatóság hírszerint, hogy a városok közötti, főleg kisebb távolságok közötti telefonozást sürűbbé és olcsóbbá tegye, most a fölött tanácskozik, hogy lehetne díjszabást a vasúti díjszabás mintájára zónarendszerré alakítani. Az újítás mindenestre egy a közforgalom valamint, valamint a hírlap-irodalomnak is nagy előnyére válnék.

* **Katonazene a Bikában.** A 39-ik gyalogezred zenekara tegnap este a Bika szálló pompás kerthelyiségében zeneestélyt tartott. A zene estélyen városunk előkelő közönsége nagy számban vett részt. Nem is csoda, mert a kánikula nemcsak hőségéről, de unalmáról is híres. Hogyne ragadná meg tehát unatkozó közönségünk a szórakozás olyan pompás alkalmát, minőt a 39. ezred kitűnő zenekara is nyújt, mindig izléses és élvezetes zenei műsorával.

* **Halálozások.** A tegnapi napon a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvvezető hivatalban: Groszman Erabin izr 9 éves, Kozák János ev. ref. 72 éves, Flegler György róm. kath. 3 éves, Géder Réza róm. kath. 21 éves, Katona Sámuel ev. ref. 42 éves, Pap Ferenc róm. kath. 77 éves.

* **Öngyilkos ifju.** Tegnap délelőtt fél kilenckor a Nagyerdőn agyonlőtte magát Polyák Géza kereskedő segéd, ki hosszab idő óta volt alkalmazásban Szabó Lajos és fiai cég üzletében, a hol igen szorgalmas és használható embernek ismerték. Tegnapelőtt azonban valami hibát követett el, a miért főnökei még aznap este kifizették és elbocsájtották. Polyák ezt annyira szívére vette, hogy elhatározta, hogy elemészti magát. Tegnap reggel hét órakor felkelt és elindult a Nagyerdőre, utközbe betért a péterfia 76. szám alatti Glück Izidor féle fűszerüzletbe hol három pohár konyakot ivott meg, majd irónt levélpapírt és borítékot vett. Azután kiment a nagyerdőre, a hol egy ideig barangolt, majd pedig egy padon levelet írt, melyet zsebébe elhelyezett. Az ifjuhoz közel levő padon egy urinő ült, a kinek fel sem tűnt a fiatal ember viselkedése, a ki hirtelen revolvért vett ki a zsebéből és szíven lötte magát. — Az

öngyilkosságról értesítették a nagyerdei rendőrséget, a mely dr. Varga Emil kerületi orvossal azonnal megjelent a színhelyen, a hol a fiatalembert már akkor halva találták. Holttestét bevitték a közkörházba.

* **Hazafias szociálisták.** A debreceni újjászervezett szociáldemokrata párt is hazafias ünneppel akar adózni, az 1848 augusztus 2 án a debreceni csatában el esett névtelen hősök emlékének. Elhatározták tehát, hogy vasárnap reggel 8 órakor a vasúti állomásnál összegyűlnek és onnan indulnak a honvéd temetőbe és megkoszorúzzák a kőoroszlánt. A szociálisták ebbeli szándékukat már be is jelentették a polgármesternél.

* **A kik Kállait elcsípték.** Híradással voltunk arról, hogy Kállai Sándor a keresett betörő hurokra került. Ujabbán az esetnek ama részletéről értesítik lapunkat, — hogyan történt a bűnös ember elesipése. Két ügyes, kutató rendőrnek termelt kőmives érdeme a jó fogás. Ugyanis Madarasi Imre és Jóna István kőmivesek az erdőmesterhez igyekeztek a hadházi uton, a mikor szembe jött velük Kállai. Ráismestek a betörőre, megállottak s pár pernyi tanakodás után hozzá ugrottak és megfogták. Viaszkodás támadt közöttük, mert a betörő menekülni szeretett volna, de a két kőmives legyűrte Kállait s félórai dulakodás után megkötözve hozta be a rendőrségre. A két ügyes embernek a jó fogásért a rendőrség 40 korona jutalmat adott.

* **Kedvezmények a zsolnai iparkiállításra.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a zsolnai iparkiállítás tartama alatt vagyis f. évi augusztus 1 től szeptember 13-áig annak összes állomásairól valamint a Kassa-Oderbergi vasut magyar vonalának állomásairól kezelésük alatt álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával, — Zsolnára úgy a személy mint a gyorsvonatokhoz minden szombaton és vasárnapon valamint a Szent István ünnepnapon és az azt megelőző napon mérsékelt áru menettérti jegyek adatkak ki.

Ezen menettérti jegyek, melyek árai minden állomáson hirdetve vannak érvényességük tartamán belül a kiállítás egyszeri megtekintésére mégpedig tetszés szerinti napon tehát azon napokon is, a melyeken magasabb belépő árak szedettek be — jogosítanak, mi mellett azonban a menettérti jegy a kiállítás pénztáránál lebélyegzés végett bemutatandó.

A menettérti jegyek 6 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napja első napnak számítatik s a visszautazás legkésőbb a hatodik napon éjféltől megkezdendő.

Miután ezen menettérti jegyek csak a kiállítás látogatásának megkönnyebbitése céljából adatkak ki, ennél fogva ezek a visszautazáshoz csak is abban az esetben érvényesek, ha azok tulajdonosa a kiállítást tényleg meglátogatta, melynek bizonyítékául a jegyeknek a kiállítási pénztár bélyegzőjével kell ellátva lennie. Azon menettértijegy mely ezen lebélyegzéssel ellátva nincsen, a visszautazásra nézve érvényét elveszti.

A kiállításra utazó közönség egyúttal figyelmeztetik, hogy az idegen forgalmi és utazási vállalat részéről egyetértőleg a kiállítás igazgatóságával annak a központi menetjegy irodájával (IV. Vigadó tér 1. sz.) valamint az összes vidéki fiók irodáiban elszállásolási szelvények adatkak ki, 9 kor. 25 fillérért, melyért az utas egy napra egy szobát világitás-

sal és kiszolgálással, valamint reggelit, ebédet és vacsorát kap.

Azon utasok kik ilyen szelvényeket váltanak figyelmeztetnek azonban, hogy Zsolnára való érkezésük alkalmával a pályaudvaron levő elszállásolási irodában jelentkezzenek, mely őket elszállásolni fogja.

Minden egyéb felvilágosítást a magy. kir. államvasutak központi menetjegy irodája (IV. Vigadó tér) készséggel megad.

* **Kenyérszobrász.** Nehány nap óta a régi Blattner-féle üzlethelyiségben igen érdekes kiállítás van. Megirtuk már, hogy a kiállításnak mily sok a látogatója, kik bámulva gyönyörködnek Tuzár Agoston kenyérből készült szobraiban, melyeket Tuzár a börtönben készített. Tuzár, ki a kiállítást rendezte is, bárkit megtanít arra hogy miként lehet kenyérből szobrokat virágokat stb. készíteni. Ott a látogatók szeme előtt készit Tuzár bármely tárgyat Kenyérből csinálja ugyancsak a látogatók előtt a magyar király, XIII Leó, Kossuth Lajos, I.I. Napoleon, a német császár, és bármely híres államférfi, költő vagy író kis mellszobrát. Az érdekes kiállítás vasárnapig marad városunkban.

* **Csáthy Ferencz** könyvkereskedésében II. Egyháztér 2. szám egy jó családból való négy középiskolát végzett tanuló gyakornoknak felvétetik. Értekezhetni a könyvkereskedésben.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

A debreceni határozat.

A debreceni szabadelvű párt állásfoglalása a nemzeti követelések mellett és az erről hozott határozat az egész országban élénk viszhangot keltett.

A vidéki sajtó — mint a hangulat hű kifejezője — mindenütt hazafias lelkesedéssel fogadta a debreceni határozatot s némelyik lap a nagyobb vidéki városokban nem csak szó szerint közli az egész debreceni határozatot, hanem egyenest felszólítja a város szabadelvű pártját, hogy csatlakozzék a mozgalomhoz, tartson pártgyűlést és járuljon hozzá a debreceni szabadelvű párt határozatához.

Némely városban az ugynevezett félhivatalos vidéki lap mélységesen hallgat ugyan az eseményről; de az ilyen minden önállóság nélkül való, szolgálkú szellemben tengődő sajtó nem érdemel komoly figyelmet.

Annál megnyugtatóbb a debreceni szabadelvű pártra, hogy határozata rendkívüli hatással van az egész ország közvéleményére.

Ezuttal hirt adunk a vidék legnagyobb városának, a gyönyörűségess Szegednek véleményéről, melyet a nagy tiszaparti város két előkelő lapja, a *Szegedi Napló* és a *Szeged és Vidéke* híven tükröz.

A *Szegedi Napló* ezt írja:

Debrecen példája. Országos fel-tűnést keltett Debrecen város szabadelvű polgárainak az a határozata, mely szerint óhajtandó, hogy a nemzeti követelések ügyében folytatótt harc élére az országos szabad

elvűpárt álljon és a maga követelő szavának súlyával is elősegítse a nemzet jogos óhajlásainak teljesítését. Ezt a határozatot pártolás céljából az ország összes pártfőnökeinek megküldötték Debrecenből. — Hisszük, hogy a szegedi szabadelvűpárt is fel fogja emelni szavát e nagy fontosságú kérdésben és bizonyosságot tesz felőle, hogy ha az államfentartás nagy munkájának felfogásában más taktikát követ is, fajtáját, nemzetét nyelvét és lobogóját egyformán szereti velünk, akik nemzeti tényezők diadaláért harcolunk.

A Szeged és Vidéke hosszabb közleményben méltatja a debreceni határozat nagy politikai jelentőségét, közli a határozatot egész egész terjedelmében és hirt ad arról a hatásról, melyet a határozat a szegedi szabadelvű pártra tett.

Felette érdekes t. laptársunknak ez a hiradása:

A szegedi nagy szabadelvű párt kötelékébe tartozó választó közönség körében általános rokonszenvet és örömet keltett a debreceni szabadelvűpárt határozatának hire, amelyről már lapunk mai számában említést tettünk. Különös tetszés fogja fogadni a debreceni párt amaz intézkedését, hogy határozatát az ország valamennyi szabadelvű pártjának, így a szegedinek is megküldi hasonló határozat meg hozása végett.

Igy a szegedi szabadelvűpárt ennek az átiratnak a révén abba a helyzetbe jut, hogy a magyar hadsereg kérdésében szíve-lelke szerint megnyilatkozhatik. Hogy ez a megnyilatkozás minő lesz? Szeged város a hazafiságban nem fog elmaradni Debrecen mögött, amint hogy nem is maradt el soha. Kétségtelen dolog, hogy a szegedi kormánypárt lelkes egyértelműséggel szó szerint el fogja fogadni a debreceni nyilatkozatot s a magyar hadsereg érdekében szintén feliratot küld az országgyűléshez.

Ugy gondoljuk, hogy a szabadelvűpártoknak ez az országos mozgalma aztán el fogja dönteni az u. n. nemzeti vívmányok kérdését. El fogja dönteni úgy, ahogy Magyarország önálló államisága, a magyar nemzeti szuverénitás méltósága parancsolja. Ez a parlamenti harc, járhat több-kevesebb sikerrel; de maga a kérdés, a magyar hadsereg kérdése a szabadelvűpártok hatalmas állásfoglalása erejével ettől függetlenül fog eldőlni és pedig mindenben a nemzeti ügy javára.

EGYLET.

A cipész és csizmadia munkások szak egylete ezúton kéri fel tagjait, hogy vasárnap aug. 2-án délután 2 órakor az árucarnok helyiségében Csapó u. 17. sz. minél tömegesebben jelenjenek meg, ahonnan az egylet saját zászlója alatt vonul ki és részt fog venni a délutáni ünnepélyen is. Az ünnepély befejezése után fogja az egylet helyiséget, Fűvészkert u. 5 szám alatt megnyitni, ahol az egyleti tagok részére egy tánc iskola is fog megnyitni.

Kereskedői daloskör gyűlése. A kereskedő ifjak társulatának dalkörének választmánya, augusztus 1-én, szombaton este fél 9 órakor, az egylet József kir. herceg utca 8 szám alatti helyiségében választmányi gyűlést tart.

TÁVIRATOK.

Parlamenti háború.

Budapest, jul. 30. A függetlenségi párt obstrukciós tábora értekezletet tartott, melyen egyhangúlag elhatározták, hogy a királyhoz feliratot intéznek, parlamenti harcot mindaddig folytatják, míg a nemzeti követeléseket ő felsége meg nem adja. A házban holnap folytatják a harcot a megvesztegetési ügyben, napirend előtt lehetetlenné teszik, hogy a ház az indemnitást tárgyalhassa.

Szapáry László lemondása.

Budapest, jul. 20. Szapáry László gróf átnyújtotta a miniszterelnöknek fiúmei kormányzói állásáról való lemondását. Szapáry gróf megjelent a parlamenti bizottság előtt és a vesztegetési ügyben megadja a tizenkétezer koronára vonatkozó szükséges felvilágosításokat.

Tudvalevő, hogy a takarékpénztári betétek Ritter Imre névre szoltak és Ritter Imre — Szapáry László gróf alkalmazottja.

Szapáry László a vesztegető.

Budapest, jul. 30. Szapáry László gróf kijelentette, hogy a vesztegetést gonosz kalandorok által félrevezetve, ő tette. A miniszterelnök mitsem tudott a dologról.

A mentelmi bizottság.

Budapest, jul. 30. A képviselőház mentelmi bizottsága holnap folytatja tárgyalását.

Áz osztrák pénzügyminiszter.

Budapest, jul. 30. Bécsi politikai körökben az osztrák pénzügyminiszter lemondását hangoztatják. A lemondás oka a miniszter merev álláspontja a cukori kérdésben.

Képviselők párbaja.

Budapest, július 30. Molnár Jenő és Borbély György orsz. képviselők közt, a tegnapi éjszakai képviselőházi ülésen felmerült lovagias ügyet ma reggel pisztoly párbajjal intézték el. A párbaj reggel 9 órakor ment végbe a Ferenc József honvéd gyalogsági laktanyában. Molnár Jenő segédei voltak Hellebronth Géza és Eitner Zsigmond, orvosa dr. Bárdi ezredorvos. — Borbély György segédei gróf Andrássy Tivadar és Kiss Ernő, orvosa Kontkar Emil törzsorvos. A feltételek voltak 25 lépés távolságról egyszeri go-

lyóváltás sima légy nélküli pisztolyokkal 5 másodperc célzási idő. Az ellenfelek egyszerre lőttek egymásra, de a golyó nem talált. A viadal után kibékültek.

Ugron Gábor lovagias ügye.

Budapest, jul. 30. Ugron Gábor a viharos ülésen történt szóváltás folytán ma elégtételt kértett Ivánk a Oszkártól.

Akasztás Budapesten.

Budapest, jul. 30. A gyűtő fogház földszinti tanácstermében ma délelőtt háromnegyed 10 órakor hirdette ki Kármán Mátyás nagykátai rablógyilkos előtt Rónay Kamill kir. ítélőtáblai bír. hogy a kir. kuria a reá szabott halálos ítéletet helyben hagyta, s hogy a király is elutasította Kármán Mátyás kegyelmi kérvényét. Az ítélet kihirdetése után a halálra ítélt rablógyilkost Dr. Halász Lajos kir. ügyész 4 fegyőrrel nyomban a siralomházba vitette. — A halálos ítéletet a gyűjtőfogház udvarán Bali Mihály állami hóhér, pénteken reggel 7 órakor fogja végrehajtani az elítélten. Az akasztásra természetesen, mint mindig, most is igen sokan kíváncsiak, de Dr. Halász Lajos ügyész csak 100 belépő jegyet adat ki. Az akasztásnál a fogházbelső udvarán a rendet a rendőrség emberei fogják fenntartani. Az ítélet végrehajtásánál hivatalból jelen lesznek Dr. Osváth Imre törv. bír. Dr. Battlay Géza törv. jegyző és Dr. Halász Lajos kir. ügyész. Jelen lesznek még az összes törvényszéki orvosok is. Bali Mihály állami hóhér segédjeivel már megérkezett a fővárosba s rögtön jelentkezett is a kir. ügyésznél. Kármán Mátyás védője az ítélet kihirdetése után Ischlbe ő felségéhez a kabinet iroda útján védencének megkegyelmeztetéseért távirati kérelmet küldött.

Gabona tőzsde.

Budapest, július 30. Buzakinálat és vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 23,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérrel drágább áron. Egyébb gabonanemek közül rozs 5 fillérrel drágább. Idő szép,

Buza októberre	7 22—23
„ novembere	0 00—00
Rosz október	6 06—07
„ októberre	5 26—27
Zab októberre	6 11—12
„ novemberre	6 12—13
Tengeri 1904. májusra	0 00—00
Tengeri júliusra	4 92—93
Repece	11,40—50

Ügyvédi irodámat

Batthyány-utca 5. sz.

házba

helyeztem át.

Dr. Kőrösi Kálmán,

ügyvéd.

Regénycsarnok.

A tejtösvér.

Első rész.

(Folytatás.)

— Nem, nem, — szólt komor hangon. — Violetta nagyon messze van ide és ha megszökném is, csakhamar rám akadnának. Oh, Lili, Lili, nem tudom, mikor látjuk egymást . . . Jer, csókolj meg.

Szenvedélyesen magához ölelte a kis lányt és csókokkal borította rózsás orcáját, mialatt a hulló levelek lágy zizegéssel peregettek le fejükre és a fákon átsivító őszi szél bánatos bucsudalt zengett.

Második rész.

Az ódon kollégium hegyes tornyában messze elhallatszó csengés-bongással megszólalt a templon hzrangja. Az osztályukba siető tanulók lökdösődő csapata betódult egy nagy terembe, a hol hét vagy nyolc benlakó már ott ült a padban, míg a tanár kathedráján állva felügyelt a növendékek érkezésére. A bejáró tanulók nagy zajjal foglalták el helyüket, Savinien kivételével, a ki zárkóztottan állt meg a terem közepén és zavartan forgatta a kezében a lapos kis sapkáját. Vézna kis alakja aranygombos, kacér szabású, csinos matrózöltönyében még kesőbbnek és soványabbnak tűnt fel.

Egyszerecsak a tanár harsány hangja szólalt meg:

— Nos, hát te mért állsz ott, mint a faszent? Azt várod, hogy valaki a helyedre kíséren? Újl le!

Savinien félszeg mozdulattal közeledett a benlakók padjához, kik lenézően nézték végig, míg a bejárók gunyosan piszegettek neki: Pszt, pszt, erre jöjjön, erre erre . . . és a mellett széjjelterpeszkedtek, kinyújtották a könyöküket, csak hogy sehol üres helyet ne találjon.

Siessen, kérem. — szólalt meg. Bossetol tanár türelmetlenül. — Üljön oda a pad végére, maguk pedig szoruljanak kissé beljebb.

Saviniennek végre sikerült helyet kapni. Leült, kivette táskájából a tintatartót, tollat és füzetet, maga elé rakta a fényes fekete asztalra, melyet már számos tanuló nemzedék faragott össze-vissza késével. Egyszerre csak újra megszólította őt a tanár.

— Hallja, maga ujone, hogy hívják.

— Savinien de Louéssart, — hebegte Savinien félénken.

— Hogy mondta . . . Louéssart? — ismételte a tanár beírva a nevét a katalógusba.

Amde Savinien elég gyakorta hallotta, milyen nagyra van a nagyapja családjuk ősrégi nemességével s ő is büszkélkedni akart Szép Fülöp idejéből cimerével és kötelességének tartotta neve épségben maradására vigyázni.

— Bocsanat, tanár ur, — szólalt fel hát, — de Louéssart, két szóba írva.

— Ejha válaszolt a tanár gunyosan — ragaszkodik a nemesi előnévéhez . . . Jól van az így is, nemes urfi.

Ezt a megjegyzést hangos derűltség követte, a padokból halk vihogás hallatszott, a melynek zaját aztán a tanár rendreutasítása hallgatta el.

(Folyt. köv.)

Csáthy Ferenc

— könyv-papír és zeneműkereskedő, —

Debrecen II. Egyháztér 2. sz. a nagytemplomnál, ajánlja a t. szülék és nemes tanuló ifjuság szives figyelmébe a nagy szünidőre

10000 kötetből álló

magyar és német kölesönkönyvtárát.

— Bővebb felvilágosítást nyújt a kölesönkönyvtárjegyzék. —

Magyar királyi államvasutak.

11752—903. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Kis-ujszállás állomáson lévő felvételi épület bővítésével kapcsolatos munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egység árjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas építményű ügyosztályában (VI. kerület, Teréz körút 56. sz. III-ik emelet 14. ajtó) és Aradon a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének pályafentartási és építési ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi augusztus hónap 25-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában, Budapesten VI. Teréz-körút 56. sz. II. emelet 10. Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

Ajánlat a Kis-Ujzálási állomáson lévő felvételi épület bővítése folytán szükséges építő munkákra.

Csak az összes munkálatokra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. augusztus 24-én déli 12 óráig 3600 korona, azaz háromezerhat száz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál Budapesten, VI. Andrásy-ut 75. szám földszint, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevétel nélkül fel

Budapesten, 1903 évi július hóban

Az igazgatóság.

Utányomás nem díjaztatik.

Gèpolaj-forrás

megeredt, kilónként 12 kr.-tól feljebb

Neumann Nándor

olaj-, festék-, és szénkereskedésében

Hatvan-utca 5.

Telefon 203.

BIOSKOP

ÓRIÁSI KINEMATOGRAF.

Debreczen — Vásártér.

A nagyhőség miatt mindennap 7 órakor kezdődik a műsor!

Mai műsor:

1. Lovassági roham.
2. Hering halászat.
3. Jonvillei panoráma.
4. Kalap- és kolbászgyár.
5. A huszadik század büvésza.
6. Oh ezek a gyermekek.
7. Párbaj jelenet Carmen operából [beszélő kép].
8. Les Omers a híres betörők!
9. Edward angol király.
10. Indiánusok díszfelvonulása.
11. A baba-bazár.
12. Két mosónő.
13. Tolvajcsinyek.

A n. ó. közönség szives pártfogását kéri:

Narten György.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Likőröket

és Ramot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

VATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. alatt.

Bor Tempel forrásvizel.

Finom pezsgő, jó ízű!
Szívdobogást nem okoz.
Etvágyat elősegít.

Mindenütt Rohitsi „Tempel forrásvizet” kérjünk!

Főraktár: Hoffman Józsefnél
Budapest, Bathory-u. 8.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város világitási vállalatának telepén a 155—7746 1903. bkgy. sz. határozat értelmében egy munkás lakóház építésére és egy másiknak átalakítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A teljesítendő összes munkák költségének előirányzata 8422 korona 99 fillér.

Zárt ajánlatok augusztus hó 6-ik esütörtöki napjának d. u. 4 órájáig adhatók be a világitási vállalat igazgatóságánál, a hol egyszermint az előirányzati összeg 5%-a teendő le biztosítékul készpénzben vagy helybeli intézet betéti könyvében. Az ajánlatok felbontása d. u. 5 órakor történik. — Ajánlatok csak az összes munkákra fogadtatnak el.

Pályázó köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet költségvetést, vállalati feltételeket és helyi viszonyokat ismeri és azoknak kötelező voltát elvállalja. — A munka augusztus hó folyamán megkezdendő és oly erővel folytatandó, hogy október hó végéig az épületek lakható állapotban legyenek átvehetők.

Terv, költségvetés az igazgatónál a hivatalos idő alatt megtekinthető, hol a szükséges felvilágosítások is megadhatók.

A vállalat tentartja magának a jogot bármily irányu szabad elhatározásra.

Debreczen sz. kir. város világitási vállalata.

Magy. kir. államvasutak.

89338—1903 sz.

A.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1904. évben illetőleg 1906 év végéig a festékek vegyi szerek és különféle anyagokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszermind ajánlati mintául szolgál valamint a szállításokra vonatkozó részletes módoszatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrásy ut 73 sz. II. emelet 47. ajtó sz.) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel el-

látott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi augusztus hó 25-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján oda küldendőek és a boríték ezen külcimmal látandó el:

Ajánlat 89338—1903. számhoz.

Az ajánlott áruk egy évi értékének 5 százalékkal felérő bánatpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi augusztus hó 24-iki déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélküli, vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módoszatok be tartása mellett állíthatnak ki, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Budapest, 1903. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Thierry A. gyógyszerész, Csoda-Balzsama.

A legjobb házi gyógyszer étvágy zavaroknál, gyengeség, rossz érzés ellen, enyhíti a köhögést, nyálkát feloldja, tisztítja. 12.

kis vagy 6 kettős üvegben franko 4 korona: Kapható:

Thierry A. gyógyszerésznél.
Pregradabei Rohitsch—Sauerbrun

= Valódi csakis a mellékelt jegy mellett. =
Utazásoknál ez a szer okvetlen szükséges.

Főraktár Budapesten TÖRÖK J. gyógyszerésznél, Zágrábban MITTELBACH S. gyógyszerésznél, Bécsben. BRADY C. gyógyszerésznél. A.

Szekelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A „Málnási Mária Forrás”

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légcső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszertárban, drogueriában és
fűszerkereskedésben . . . . .

Kutkezelőség: **BRASÓ.**

A magyar kir. belügy Miniszter ur 36890/1902. számú rendeletével a Málnási Mária Forrás számára a gyógyforrás elnevezést engedélyezte.

A külföldi Selters, Gleichenberg, Emsi drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, telényi borral, tejjel összeöntve iható.